

เทศน์เช้า วันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๒

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถ้าเป็นลูกศิษย์กรรมฐาน เห็นไหม คนละไม้คนละมือ ถ้าคนละไม้คนละมือ ทุกอย่างมันจะเรียบร้อยได้ นี่มันมีค่าน้ำใจใจ การอยู่ด้วยกันมันมีคนละไม้คนละมือ ทุกอย่างมันจะไปได้ด้วยความไม่ติดขัด บุญกุศลมันเกิดที่ไหน ขนาดว่าบุญกุศล นี่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดไว้ในพระไตรปิฎกนะ แม้แต่เดินสวนทางกัน เราให้ทางเขานั้นก็เป็นบุญแล้วนะ

แม้แต่เดินสวนทางกัน เราหลบให้เขาไป แต่อยู่ในกรุงเทพฯ ลี เห็นไหม ไม่หลบให้กัน แล้วมันมีปัญหาขึ้นมา ขัดแย้งกันจนถึงกันตายเพราะขับรถปาดหน้ากัน แต่ถ้าในบุญกุศลนะ แม้แต่ให้ทาง แค่เราหลบให้ทางเขา เราให้โอกาสเขา เราให้ทุกอย่างเขา อันนี้เป็นบุญกุศล บุญกุศลมันเกิด แต่ถ้าเป็นกิเลสนะ ศักดิ์ศรี ให้ไม่ได้

บุญกุศลนะ เราทำบุญกุศล บุญคืออะไรล่ะ? การเสียสละอย่างนี้เป็นบุญ.. ใจ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดถึงบุญนะ

“ทำบุญควรทำที่ไหน”

“บุญนี้ควรทำที่เธอพอใจ”

“แล้วถ้าเอาวัดผลกันล่ะ”

นี่บุญกุศลนะ แม้แต่การล้างถ้วยล้างจาน เราสาดน้ำลงน้ำครำ สัตว์ที่มันได้กินเศษอาหารนั้น มันก็เป็นบุญ บุญมันมีได้หมด แต่เราเห็นได้มากได้น้อย แต่เวลาบุญของเรา เราต้องการประสบความสำเร็จในชีวิต เราว่านี่คือบุญ อันนี้มันเป็นอำนาจวาสนาบารมีนะ อำนาจวาสนาบารมีของแต่ละคนมาไม่เหมือนกัน

คูสิเวลาทางวิชาการ ทางหมอนะ เขาจะบอกเลยกรรมพันธุ์ ดีเอ็นเอ นี่มันเป็น เพราะสายบุญสายกรรม ดีเอ็นเอเป็นพฤติกรรมจากพ่อแม่ แต่ความจริงพ่อแม่หนึ่ง ลูกเรา เกิดมาหลายคน ลูกเราก็มีนิสัยแตกต่างกันไป ดีเอ็นเอก็อันเดียวกันนั่นแหละ พันธุกรรมก็ อันเดียวกันนั่นแหละ ทำไมมันมีดี มีไม่ดีล่ะ เห็นไหม นี่มันเป็นอำนาจวาสนาบารมีที่ สร้างมา บุญกุศลนะ เวลาเราเสียสละแล้ว ถ้าเรามีความชุ่มชื่นในหัวใจ เราอุทิศส่วนกุศล

เวลาเจาะจงนี้อุทิศซะ เจาะจงกับปู่ ย่า ตา ยาย อุปัชฌาย์ อาจารย์ เจาะจง เห็น ใหม ถ้าไม่เจาะจง เราอุทิศส่วนกุศลไป มันก็ได้บุญเหมือนกันแต่เป็นสาธารณะ นี่เวลา บุญกุศล อย่างนี้ใครเห็นล่ะ นี่เราบอกว่ารัก สวรรค์ไม่มี ทุกอย่างไม่มี.. ถิ่นรัก สวรรค์นี้ ใจ ภพชาตินี้ใจ พันธุกรรมทางจิตมันถึงได้มีการเปลี่ยนแปลงมาใจ

เวลาตกรอกเวจิ เห็นไหม นี่มันจะไปทุกข์ไปร้อน เราจะไม่ทำอย่างนี้อีกแล้ว จะ ไม่ทำอย่างนี้อีกแล้ว พอไปสวรรค์ก็พลัดพลินไป เวลาเกิดเป็นมนุษย์นี่ภพของกลาง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นมนุษย์ เวลาตรัสรู้ธรรมขึ้นมาในชาติของมนุษย์ เพราะ! เพราะมนุษย์มีร่างกายที่มันต้องการอาหารบีบคั้นหัวใจนี้ ถ้าหัวใจอ่อนแอ เราเป็น คนทุกข์คนยาก คูสิเวลาเด็ก นี่ทางการแพทย์เขาพูดว่าเด็กนี้เราต้องดูแลมันให้ดี ถ้าดูแล ไม่ดี มันมีความเสียใจแล้วมันจะต่อต้านสังคม

นี่ใจ มันต่อต้านสังคม ว่าสังคมรังแกเรา สังคมรังแกเรา มันต่อต้านสังคมเพราะ อะไร เพราะมันคิดว่าสังคมรังแกมัน แต่ความจริงมันไม่คิดถึงเรื่องบุญกรรมของคนนะ บุญกรรมของคน ทำไมสังคมสังคมหนึ่ง มีคนดูแลรักษาอย่างดีเลย แต่สังคมหนึ่งทำไม มันเอารัดเอาเปรียบเรานัก เอารัดเอาเปรียบนี้เพราะเราทำสิ่งใดมา

คูสิสมัยพุทธกาล เห็นไหม พระอรหันต์องค์หนึ่งไม่เคยฉันท้าวมเลย แล้วมันรำ ลือกันไปมาก แต่เวลาพระสารีบุตรไปจับบาตรไว้ให้ฉันท้าวมแล้วนี่มีพระสงฆ์ไป ถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

นี่อยู่ในธรรมบทนะ พระองค์นั้น แต่อดีตชาตินะ แม่แต่เศษข้าวตอกดิน มดมันคาบ ไปนะ ยังเอาจอบไปขุดเอาเมล็ดข้าวนั้นคืนเลย มันตระหนี่ถี่เหนียวขนาดนั้นนะ เมล็ด ข้าวที่เราตอกกับดินไป มดมันขนไปนะ ยังเอาจอบเอาเสียมไปขุดเอาเมล็ดข้าวนั้นคืน ว่า “ของกู กูไม่ให้”

นี่พูดถึงกรรมของเขา แต่คุณงามความดีของเขา เขาได้ทำมา ไม่อย่างนั้นเขาจะได้เป็นพระอรหันต์ได้อย่างไร นี่คำว่าเป็นพระอรหันต์ขึ้นมาละ เวลาเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา มันต้องมีอำนาจวาสนานะ คุณอย่างในอภิธรรมบอกว่า “ใครจะสิ้นกิเลสได้ ต้องสร้างบุญมาแลกกับ” เห็นไหม พระพุทธเจ้า ๔ อสงไขย นี่แลกกับมันสร้างมาอย่างไร แล้วนี่เป็นพระอรหันต์ขึ้นมา ทำไมมันทุกข์มันยากขนาดนั้นละ ทำไมพระสิวลีรำรวยมหาศาล ไปไหนนี่เอดทัคคะทางลาภ

สิ่งนี้พระอรหันต์เหมือนกัน แต่องค์หนึ่งจะไม่เคยกินข้าวอิม้ทั้งชีวิต เราลองมาคิดสิ อย่างเช่นชีวิตเราเนี่ย เราไม่เคยประสบความสำเร็จ ไม่เคยมีความอิม้หน้าสำราญในการกินแม้แต่มื้อเดียว เราจะเป็นอย่างไร แล้วผลนี้มันมาจากไหน

นี่เราเห็นอย่างนี้เราถึงเสียสละกัน เราทำบุญกุศลของเรา เพราะบุญกุศลอันนี้ บุญกุศลเพื่อทำความดี เราเกิดมาพบพุทธศาสนา ให้หูตาสว่าง ให้มีสติสัมปชัญญะ ให้ชวนขวยคุณงามความดีของเรา คุณงามความดีของเรา ใครจะติฉินนินทา ใครจะดูถูกถากถาง ดูถูกถากถางนะ ถ้าทำดีนี่เขาจะดูถูกถากถาง เขี้ยดยดหยามเลยว่าพวกนี้เป็นคนโง่

นี่เงินทองหามาแล้วเอาไปเสียสละทำไม เงินทองหามาเป็นของเราสิ เราเสียสละไปทำไม อ้าว.. เงินทองมันให้ความสุขเราได้ไหม เงินทองนี่มันใช้จ่ายได้ มันเป็นปัจจัยเครื่องอาศัย แต่เวลาความสุขจริงๆ ขึ้นมา เห็นไหม เราต้องมีหมู่คณะ มีเพื่อน มีอะไร การมีหมู่คณะ มีเพื่อน เพราะเหตุใด เพราะมีการเสียสละกัน เพราะมีความเกื้อกูลกัน นี่ญาติโดยสายเลือด ญาติโดยธรรม

นี่เพื่อนเรา หรือหมู่คณะเรา เขาดูแลเรายังดีกว่าญาติของเราอีก โอ๊ย.. ญาติของเรา ญาติโดยสายเลือด ทุกอย่างมันต้องดีไปหมด แต่ทำไม ถ้ามันไม่มีการเสียสละ นี่ไงคุณธรรมมันอยู่ที่นี้ บุญกุศลมันอยู่ที่นี้ ถ้าบุญกุศลมันอยู่ที่นี้มันเกิดมาจากไหน เกิดจากเจตนา เห็นไหม เจตนา นี่เวลาเราเกิดจากเจตนา เราตั้งใจของเรา อันนี้เป็นบุญแล้ว เราชวนขวย การชวนขวยนี่การเสียสละ เห็นไหม สิ่งที่อัดอั้นตันใจ นี่ริไซเคิล น้ำที่มันเสีย ความหมักหมมของใจให้มันออกไป ออกไปด้วยการเสียสละ ออกไปด้วยการฝึกฝน

ทาน! ทานการเสียสละขึ้นมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาเทศนาว่าการจากฆราวาส สกฤหัสถ์ เห็นไหม ต้องอนุปฺพุพิกถา ต้องเรื่องของท่าน เรื่องของการเสียสละ

ก่อน เรื่องของการเตรียมความพร้อมของใจก่อน ถ้าใจมันพร้อมขึ้นมา การเสียดสละ ใจมันเปิดโล่ง ใจมันไม่มีความอึดอัดขัดข้องใจ พอถึงเสียดสละทานนี้จะไปสวรรค์ จะไปถึงเนกขัมมะ พอจิตมันควรแก่การงานแล้ว องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงเทศน์ อริยสัจ

แต่นี้ในปัจจุบันนี้ตระหนี่ถี่เหนียวนะ อู้อู.. หัวใจนี้มันหมักหมมไปหมดเลย โอ้อโฮ .. พิจารณานะ อริยสัจเลยละ โอ้อโฮ.. นิพพานสงบเย็น นี้เวลาคิดกันไปเอง ว่ากันไปเอง แต่ความพร้อมของใจมันมีไหม สิ่งที่เป็นใจ ใจที่จะเอามาทำงาน เราจะกินอาหารกันเรา ต้องมีถ้วยจานนะ ถ้าไม่ไปเอาถ้วยเอาจานมา จะเอาอะไรไปใส่อาหาร

นี่ไม่มีหัวใจที่ไปจับมรรคผล เอาอะไรไปทำมัน จะกินข้าวยังไม่มีถ้วยไม่มีจานเลย แล้วอาชีพอะไร มันต้องมีสิ่งที่เป็นวิชาชีพ มันต้องมีอุปกรณ์การทำมาหากินใช้ไหม แล้วเวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมาไม่มีอะไรเลยนะ อู้อู.. สงบเย็นนะ อู้อู.. เย็นไปหมดเลย นี่จึงสุกก่อนห้าม ซื่อก่อนขาย มันเลยเร่ร่อนไปหมดเลย

ธรรมะพระพุทธเจ้าเป็นอันหนึ่ง จิตใจของเรามีความทุกข์อันหนึ่ง แล้วบอกว่าพูดธรรมะของพระพุทธเจ้าอีกอันหนึ่ง แล้วมันก็เลยไม่มีสิ่งใดตกผลึกในหัวใจของเราเลย แต่เวลาเราปฏิบัติทุกข์ยากไหม นี้เวลาบอกว่าอรรถกถาโมกข์ โยค พระป่าทำให้ตัวลำบากเปล่า สู้มาทำเป็นพิธีกรรมเฉยๆ มีความสุขเฉยๆ

นี่มีความสุขเพราะอะไร มีความสุขเพราะเราหลอกลวงตัวเอง เราบอกกิเลสไม่มีนะ เมื่อก่อนเป็นคนโทสะมาก เดี่ยวนี้เป็นคนดีขึ้นมาหมดเลย ดีเพราะมันกดไว้ ดีเพราะมันมีสติสัมปชัญญะหน่อยนะ ลองไปกระทั่งสติ ลองมีอะไรขัดใจสิ มันก็หลุดเลย แต่ถ้ามันเป็นความจริงนะ ความหมักหมมใจมันอยู่ที่ไหน แล้วเราจะถอดถอนมันอย่างไร เราเห็นเหตุเห็นผลหรือยัง

ฉะนั้นเวลาครูบาอาจารย์เราท่านสอนนะ นี้นาย ก. เป็นคนน้อยฉลาดไป ลักของเขาไป รู้ว่านาย ก. น้อยฉลาดเขาไป แต่เรารู้ชื่อนาย ก. น้อยฉลาดเขาไป แต่เราหานาย ก. ไม่เจอ เราก็นั่งเสียใจอยู่ใช่ไหม เราก็รู้ชื่อน้อยฉลาดเขาไป ทุกคนว่าตัวเองมีกิเลสทั้งนั้นแหละ แล้วกิเลสมันอยู่ที่ไหน กิเลสมันอยู่ที่ไหน? แล้วจะทำอย่างไรกัน เราจะทำอะไรกัน?

อ้าว.. กิเลสมันอยู่ในตำราหรือ กิเลสอยู่ในอากาศหรือ กิเลสอยู่ในคำพูดของครูบาอาจารย์นี่ใช่ไหม ครูบาอาจารย์จะมาถอนกิเลสให้เราได้ใช่ไหม ใครทำให้เราได้ นี่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “เราเป็นผู้ชี้ทางเท่านั้น”

นี่เป็นผู้ชี้ทางเท่านั้น ครูบาอาจารย์ท่านพูดนะ ขนาดว่าตำรานี้ละ เราไปศึกษาหนอนแทะกระดาษ ท่านพูดขนาดนั้นนะหนอนแทะกระดาษ ปลูกมันกินทั้งเล่มนะ มันกินเข้าไปในท้องมันเลย เหมือนหนังสือเราต้มกินเลย มันได้อะไรขึ้นมาถ้าเราไม่ทำคุณงามความดีของเรา เราไม่ประพฤติปฏิบัติของเรา เราไม่แก้ไขของเรา ใครจะเอาคุณงามความดีให้เราได้ เราจะต้องเอาความดีของเราให้ได้ เห็นไหม

นี่การเสียดทานเพื่ออะไร ทานเพื่อให้หัวใจนี้มันรู้จักเสียดทาน ให้หัวใจนี้มันเปิดกว้าง ถ้าหัวใจมันไม่เปิดกว้าง.. นี่ทุกคนอยากได้มรรค ผล นิพพานทั้งนั้นแหละ ทุกคนอยากได้ทั้งนั้นแหละ แล้วมันได้ตามที่เราคิดไหม ถ้าเราไม่ปฏิบัติขึ้นมา เราต้องทิวมาก เราอยากจะมีความอึดขึ้นมามาก แล้วถ้าเราไม่กินอาหารขึ้นมาในปากของเรา ไม่กลืนลงท้อง มันจะมีความอึดขึ้นมาได้ไหม

นี่ข้อเท็จจริงมันเป็นอย่างนี้ แต่เวลาปฏิบัติขึ้นมา เราไม่รู้ว่าจะปากอยู่ที่ไหน ท้องอยู่ที่ไหน เวลาเขาบอกว่าเอาอาหารใส่ปากนะ เราไม่เข้าใจเราก็เอาอาหารใส่จมูกเข้าไปเลย เอาใส่รูหูเข้าไปด้วย ยัดเข้าไปให้มันลงไป มันเป็นไปไม่ได้ไหม มันเป็นไปไม่ได้!

สิ่งที่มันเป็นไปได้นี้ศีล สมาธิ ปัญญา แล้วศีล สมาธิ ปัญญาใครเป็นคนทำละ จิตตภาวนา แล้วจิตอยู่ที่ไหน ความสงบของใจอยู่ที่ไหน ความรู้สึกของใจอยู่ที่ไหน ความเศร้าหมองผ่อนคลายอยู่ที่ไหน นี่พอเวลามันโอภายถึงคะ อุปกิเลส เห็นไหม แสงสว่าง โอภาสต่างๆ นี่อุปกิเลสทั้งนั้นเลย ว่างๆ ว่างๆ นี่กิเลสทั้งนั้นเลย เพราะว่าง เดี่ยวมันก็จะไม่ว่างแล้ว

มันว่างขึ้นมา ว่างเพราะเราสร้างมันว่าง เดี่ยวมันก็ไม่ว่าง ถ้ามันว่างขึ้นมา มันว่างจริง ว่างที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงเลยมันเป็นอย่างไร ทำไมมันถึงว่าง มันต้องมีเหตุมีผลสิ เราเป็นหนี้ เราไม่ได้ใช้หนี้เลย เราจะพ้นจากหนี้ได้อย่างไร เราเป็นหนี้เขา เราต้องใช้หนี้เขา เราต้องมีการกระทำของเราขึ้นมา หนี้มันถึงหมดไป

การเกิดขึ้นมานี้หนีกรรม ถ้าไม่มีกรรมจะมาเกิดอย่างนี้ได้อย่างไร ไม่มีกรรมจะเวียนตายเวียนเกิดได้ไหม แล้วหนีกรรมมันอยู่บนอะไร มันอยู่บนจิต มันอยู่บนปฏิสนธิจิต มันถึงขับเคลื่อนจิตตัวนี้ไป จิตตัวนี้ พอมันปลดหนี มันถอดถอนออกมาแล้วนี่จิตยังอยู่ไหม ถ้าจิตอยู่มันเป็นภพใช่ไหม ถ้าทำลายตัวจิตแล้วนิพพานมีไหม โอ้ความรู้สึกตัวนี้ โอ้จิตตัวนี้ที่มันเป็นนิพพานเสียเอง มันรู้ของมันเอง มันเข้าใจของมันเอง นี่มันอยู่ที่ไหน

นี่ไม่มีอะไรเลยนะ ถ้าไม่มีธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราจะไม่คุยธรรมะกันอย่างนี้ เราก็จะคุยประสาเรา เห็นไหม คุณลัทธิต่างๆ ที่เขาบอก นี่ความดีของเขา เขาก็ว่าตามของเขา ต้องเชื่อฟังพระเจ้า จะกลับไปอยู่กับพระเจ้า นี่เขาเชื่อฟังของเขาไป แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปฏิเสธหมดเลย

ใจเรานี้เป็นพระเจ้า เราทำคุณงามความดีของเรา เราสร้างบุญกุศลของเรา เราถึงไปเกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม พระอินทร์นั่นล่ะคือพระเจ้า เพราะพระอินทร์ควบคุมเทวดา นี่แล้วพระเจ้ามันก็มีการเปลี่ยนแปลง มันก็มีการเกิดการตาย มันมีอะไรคงที่ ในวัฏฏะนี้มีอะไรคงที่ ไม่มีสิ่งใดคงที่เลย นี่พระพุทธเจ้าถึงปฏิเสธไป ปฏิเสธที่ฟังข้างนอกทั้งหมดเลย

ใจเราเป็นได้ทั้งหมด ถ้าใจเราทำคุณงามความดีของเรา ถ้าใจเราทำคุณงามความดีของเรา แล้วเราจะเอาความดีตรงไหน เห็นไหม มันก็มีหลากหลายความรู้สึก ในห้างสรรพสินค้ามันมีสินค้ามหาศาลเลย ในพระไตรปิฎกก็สอนไว้ตั้งแต่ทาน ศีล ภavana เราปรารถนาตรงไหน เรามีกำลังแค่ไหน เรามีวุฒิภาวะแค่ไหน เราชักคุณงามความดีแค่ไหน

เวลาความดี นี่แก้ว แหวน เงิน ทอง ทุกคนก็อยากได้ เพชร นิล จินดา อยากได้หมดเลย สมาริละ สมาริเอาใหม่ ปัญญาเอาใหม่ อ้าว.. ปัญญาไม่เอา ปัญญาไม่ใช่ตั้งค์ จะเอาแต่ตั้งค์ เอาแต่เงินแต่ทอง นี่คนหยาบๆ มันก็คิดหยาบๆ ว่าที่ฟังที่อาศัยของมันก็คือแก้ว แหวน เงิน ทอง แล้วแก้ว แหวน เงิน ทอง มันให้ความสุขเราได้ไหม

นี่มีแก้ว แหวน เงิน ทอง มีเงินมหาศาล จะซื้อสินค้า แต่สินค้าไม่มีเลย เกิดสงครามขึ้นมา โลกพลิกแพลงไป จะเอาเงินไปซื้ออะไร เงินก็คือกระดาษกินไม่ได้ แล้ว

บุญกุศลมันอยู่ที่ไหน บุญกุศลมันอยู่ที่ใจ แล้วบุญกุศลมันเป็นอย่างไร บุญเป็นอย่างไรไม่รู้จักนะ

บุญคือความสุขของใจ ใจมันมีปัญญาของมัน มันเข้าใจตัวมันเอง มันรู้จักตัวมันเอง ว่าตัวมันเองนี้มาจากไหน มาอยู่เพื่ออะไร อยู่เพื่อการกระทำสิ้นสุดแห่งทุกข์แล้วทุกข์นี้ พ้นจากทุกข์ไปแล้วนี่เราอยู่ทำไม

สอุปาทิเสสนิพพาน พระอรหันต์ที่ยังมีชีวิตอยู่ ท่านดำรงชีวิตอยู่เพื่ออะไร ในเมื่อนิพพานแล้วก็ตายๆ มันไปสิ มันจะได้มีความสุขใจ แล้วนิพพานที่ตายไป กับนิพพานที่อยู่มันต่างกันตรงไหนล่ะ พระอรหันต์ที่มีชีวิตอยู่ กับพระอรหันต์ที่ตายไปแล้ว ต่างกันตรงไหน มันไม่ต่างกันแล้วตายทำไม ตายมันก็เป็นอกุศล เห็นไหม มันก็เป็นธรรมชาติของมัน เป็นสังขารของมัน สังขารของมัน ก็อยู่โดยสังขารของมันไป รอวันเวลาของมันไป

นี่ความสุขอย่างละเอียด คุณงามความดีอย่างละเอียด เราไม่เข้าใจมัน เราไม่รู้จักมัน เห็นไหม เราเลยไขว่คว้าขึ้นมาไม่ได้ แหม.. ถ้างั้นลงแรงทำมาหากินนะ อู้ฮู.. เงินทองไหลมาเทมานี้ อู้ฮู.. คนนั้นมีบุญกุศล แต่เวลาเรานั่งเสียดสะขึ้นมา ว่าคนนี่ไม่มีศักดิ์ศรี คนนี่ไม่ทันโลก

ทันโลกหรือไม่ทันโลกนะ โลกกับธรรม เราเกิดมาในโลก ปฏิเสธโลกไม่ได้หรอก เราเกิดมานี้ ถ้าเราไม่มีพ่อแม่ ใครเกิดเรามา ไม่มีอุปัชฌาย์ครูบาอาจารย์ใครเกิดมา สมมุติสงฆ์ สงฆ์นี้สมมุติ นี่สงฆ์ยกเข้ามาหมู่เข้ามา สมมุติสงฆ์ แล้วพยายามค้นคว้าหาความจริงที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมและวินัยไว้

นี่สิ่งนี้เกิดขึ้นมาจากไหน คำรับตำรา มันเป็นคำรับตำราชี้เข้ามาที่ใจ สรรพสิ่งทั้งหมดชี้เข้ามาที่หัวใจ ถ้าหัวใจมันปฏิบัติเข้ามา หัวใจมันเข้าใจตัวมันเองแล้ว นี่มันเข้าใจในตำรานั้นหมดเลย เวลาครูบาอาจารย์ท่านพูด เห็นไหม หลวงปู่มันท่านพูดกับหลวงตา

“ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศึกษามาแล้วนี้สาธุเทิดไถ่ศิระแล้วเอาไต่ลั่นชักไว้ก่อน ประพฤติปฏิบัติไปแล้ว ถ้าถึงที่สุดแล้วมันจะเป็นอันเดียวกัน”

ความรู้สึกรู้สึก ความเป็นจริงในใจของเรา กับตำราในพระไตรปิฎกนี้เหมือนกันเปี้ยวเลย แล้วอธิบายได้ชัดเจนมาก รู้ถึงหมด เข้าใจกระบวนการมันหมด แล้วซึ่งมาก แต่นี้หัวใจมีดคำหมดเลย แต่ท่องพระไตรปิฎกได้ปากเปียกปากแฉะเลย แล้วตัวเองก็ทุกข้ออยู่เห็นไหม นี่มันเป็นสมบัติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใช่ไหม

นี่สมบัติของเรานี้พูดถึงทาน พูดถึงบุญกุศล บุญกุศล เราเสียสละขึ้นมาก็เพื่อคุณงามความดี ความดีของเราจะให้ใจมันหมั่นเพียร ให้ใจมันเปิดกว้าง ให้ใจมันศึกษาสิ่งที่เป็นประโยชน์กับเรา ถ้าศึกษาสิ่งที่เป็นประโยชน์กับเราแล้ว นี่เรื่องของเราศึกษาที่เป็นประโยชน์ เห็นไหม หน้าที่การงานมันต้องใช้มือทำนะ เวลาบริหารต้องใช้สมองนะ เวลาประพฤติปฏิบัติต้องใช้ใจ

ใจอยู่ที่ไหนมันก็มีใจไหม ลมหายใจเข้าและลมหายใจออก คนไม่มีลมหายใจมันก็ตาย พอคนมีลมหายใจแล้วมีสติอยู่กับลมหายใจ เห็นไหม เราก็ไม่หลงไปกับกระแสโลก เราก็จะมีจุดยืนของเรา นี่เราทำหน้าที่การงาน เราอยู่ในชีวิตประจำวันนี่แหละ แต่จิตใจมันหมุนได้ ปัญญามันเกิดได้ ปัญญามันถอดถอนได้ ไม่ต้องไปทำงานอีกอันหนึ่ง พอไม่ต้องไปทำงานอีกอันหนึ่ง ที่นี้ทำงานอันนี้แหละ ทำงานโดยธรรมชาติในสัญชาตญาณนี่แหละ

แต่ถ้ามันทำถึงที่สุดแล้วนะ นี่ที่มันเหนือธรรมชาติ เหนือเพราะอะไร เพราะจิตมันรู้ธรรมชาติ แล้ววางธรรมชาติไว้ตามความเป็นจริง มันจะวางสิ่งนี้ได้ แล้วมันจะเป็นประโยชน์

นี่พุทธศาสนาสอนอย่างนี้ไง ไม่ให้ไปเชื่อใคร ไม่ให้ไปฟังที่ไหน ฟังในหัวใจของเรา พยายามค้นคว้าของเราขึ้นมาเพื่อประโยชน์กับเรา นี่เรารู้จริงขึ้นมา มันคงมากแล้วรู้จริงด้วย แล้วเป็นความจริงของเรา นี่เป็นสมบัติของเรานะ นี่ทาน ศีล ภาวนา

บุญกุศลตั้งแต่หยาบๆ แล้วก็มีการทาน มีศีล แล้วก็มีการภาวนา เห็นไหม บุญกุศลอย่างละเอียด นี่ทรัพย์สมบัติเราจะหาไหม บุญกุศลเราจะหาไหม อริยทรัพย์ภายในจะหาไหม เพื่อประโยชน์กับเรา เอวัง